

अनुसूची २

(दफा ४ तथा अनुसूची-१ को भाग-२ संग सम्बन्धित)

महागढीमाई नगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड: ०१

संख्या: ०४

मिति: २०८२/१२/०४

भाग-२

महागढीमाई नगरपालिका

शैक्षणिक स्रोत व्यक्ति परिचालन कार्यविधि, २०८२

महागढीमाई

नगरपालिका

बरीयारपुर २, बारा
मधेश प्रदेश

प्रस्तावना : विद्यालय शिक्षामा पहुँच, गुणस्तर र सक्षमतामा अभिवृद्धि गर्दै विद्यालयलाई सिकाईको केन्द्रको रूपमा विकास गर्न विद्यार्थीहरुको सिकाई सहजताको लागी शिक्षकको पेशागत विकासमा सहजीकरण गरी सहायता प्रणालीको विकास तथा परिचालन मार्फत विद्यालयको शिक्षण सिकाईमा सुधार गर्न वान्चनीय भएकोले,

महागढीमाई नगरपालिकाले नेपालको संविधान २०७२ को धारा २२६ को उपधारा १ तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा १०२ को उपदफा १ को उपदफा (२) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी यो कार्यविधि जारी गरेको छ ।

परिच्छेद १
प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यो कार्यविधिको नाम शैक्षणिक स्रोत व्यक्ति परिचालन कार्यविधि २०८२ रहेको छ ।

(२) यो कार्य विधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा

(क) इकाई भन्नाले शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई सम्झनु पर्छ ।

(ख) ऐन भन्नाले नेपालको शिक्षा ऐन २०२८ र महागढीमाई शिक्षा ऐन २०७४ सम्झनु पर्छ ।

(ग) केन्द्र भन्नाले शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र सम्झनु पर्छ ।

(घ) नियमावली भन्नाले शिक्षा नियमावली २०५९ सम्झनु पर्छ ।

(ङ) विद्यालय भन्नाले सामुदायिक, संस्थागत, परम्परागत नगरपालिकामा संचालित सबै तह र संरचनाका विद्यालय सम्झनु पर्छ ।

(च) मन्त्रालय भन्नाले नेपाल सरकार शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय सम्झनु पर्छ ।

(छ) शिक्षा शाखा भन्नाले नगरपालिकाबाट शिक्षा विषय हेर्ने गरी कायम गरिएको शाखालाई सम्झनु पर्छ ।

।

(९) शैक्षणिक स्रोत व्यक्ति छनौट समितिले सबैभन्दा बढि अंक प्राप्त गरेको दरखास्तवालालाई नियुक्तिका लागि सिफारिस गर्ने छ ।

५. योग्यता सम्बन्धि व्यवस्था : (१) देहाय बमोजिम योग्यता पुरा भएको व्यक्ति शैक्षणिक स्रोत व्यक्तिको पदमा नियुक्तिका लागि योग्य हुने छ :

- (क) नेपाली नागरिक
- (ख) २१ वर्ष पुरा गरी ५८ वर्ष उमेर ननाघेको
- (ग) प्रचलित कानूनले अयोग्य नभएको ।
- (घ) कुनै राजनैतिक दलको सदस्य नभएको ।
- (ङ) कुनै लाभको पदमा नरहेको र कुनै संघसंस्थामा पूर्णकालिन काम नगरेको
- (च) शिक्षा शास्त्रमा स्नातक उपाधि प्राप्त गरेको वा स्नातकोत्तर उपाधि प्राप्त गरेको ।
- (छ) कम्तिमा ५ वर्षको शिक्षण, शिक्षक तालिम सहजिकरण, वा सम्बन्धीत शैक्षिक कार्यमा संलग्न भएको
- (ज) तालिम सहजिकरण, प्रशिक्षण र परामर्श सेवामा दक्षता हासिल गरेको ।

६. शैक्षणिक स्रोत व्यक्तिको नियुक्ति : (१) शैक्षणिक स्रोत व्यक्ति छनौट समितिबाट सिफारिस भएको व्यक्तिलाई नगरपालिकाले सेवा अवधि तोकी करारमा नियुक्ति गर्नेछ ।

- (२) शैक्षणिक स्रोत व्यक्तिको कार्य क्षेत्र, सेवा सर्त र सुविधा करारमा व्यवस्था भए बमोजिम हुने छ ।
- (३) शैक्षणिक स्रोत व्यक्तिको कार्य सन्तोषजनक भई बजेटको सुनिश्चित भएको अवस्थामा उक्त करार नविकरण हुन सक्ने छ ।
- (४) शैक्षणिक स्रोत व्यक्तिको कार्य सन्तोषजनक नभएमा वा निजले प्रचलित कानून बमोजिम कार्य नगरेको अवस्थामा नगरपालिकाले निजलाई जुनसुकै बखत पदबाट हटाउन सक्ने छ ।

७. शैक्षणिक स्रोत व्यक्तिको काम र कर्तव्य : (१) शैक्षणिक स्रोत व्यक्तिको काम र कर्तव्य देहाय बमोजिम हुने छ :

- (क) सम्बन्धित नगरपालिका र आफूना लाईन म्यानेजररूलाई मासिक कार्य योजना र प्रगति प्रतिवेदन बुझाउनु पर्नेछ ।
- (ख) शिक्षकलाई सिकाइमा सहयोग प्रदान गर्न प्रति महिना कम्तिमा ८ देखि १० विद्यालयहरूको भ्रमण गर्नु पर्नेछ । (विशेष गरी कक्षा १ देखि कक्षा ३ सम्ममा केन्द्रित रहेर)
- (ग) एकीकृत पाठ्यक्र र कक्षागत पाठ्यक्रममा केन्द्रित रहेर पाठ योजनाहरू विकास गर्न र सिकाइ सामग्रीहरू सिर्जना गर्न शिक्षकहरूलाई सहयोग गर्नु पर्नेछ ।
- (घ) विद्यालयहरूले एकीकृत पाठ्यक्रमको आधारमा निरन्तर मूल्याङ्कन सञ्चालन गरेको सुनिश्चित गर्नु पर्नेछ ।
- (ङ) शिक्षकहरूलाई उपचारात्मक शिक्षण, कक्षा शिक्षण, बहु कक्षा शिक्षण, हिंसारहित शिक्षण, कक्षा व्यवस्थापन, र पाठ्यक्रम र शिक्षक निर्देशिका कार्यान्वयनमा सहयोग प्रदान गर्न पर्नेछ ।
- (च) शिक्षकहरूको पेशागत क्षमता विकासका आवश्यकताहरू पहिचान गर्न सर्वेक्षणहरू गर्नु पर्नेछ र तदानुसार प्रशिक्षण र परामर्श प्रदान गर्नु पर्नेछ ।
- (छ) शिक्षकहरूको पेशागत विकास योजना निर्माण गर्न नगरपालिकालाई सहजिकरण गर्नु पर्नेछ र तदानुसार कार्यान्वयन गर्न प्राविधिक सहयोग प्रदान गर्नु पर्नेछ ।

(ज) शैक्षणिक स्रोत व्यक्ति भन्नाले शिक्षण सिकाईको सहजिकरणका लागी नगरपालिकाबाट नियुक्त स्रोत व्यक्ति सम्झनु पर्छ ।

(भ) नगरपालिका भन्नाले महागढीमाई नगरपालिकालाई सम्झनु पर्छ ।

(ज) नगर शिक्षा समिति भन्नाले नगरपालिकामा गठित शिक्षा समितिलाई सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद २

उद्देश्य

३. यस कार्यविधिको उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेका छन् :

(क) योग्य र सक्षम शैक्षणिक स्रोत व्यक्तिको व्यवस्था गरी विद्यालयको प्रभावकारी निरीक्षण तथा सहजिकरण गर्ने ।

(ख) शिक्षण सिकाईमा सुधार गर्ने ।

(ग) उपलब्ध शैक्षिक सेवा सुविधाको परिचालन गरी अधिकतम् उपलब्धी हासिल गर्ने ।

(घ) शिक्षकको पेशागत विकास तथा सहयोग सम्बन्धि कार्य गर्न सहजिकरण गर्ने

(ङ) नगरपालिका, प्रदेश र संघीय निकाय बीच समन्वय कायम गरी शिक्षण सिकाईमा सुधार गर्ने

परिच्छेद ३

शैक्षणिक स्रोत व्यक्ति सम्बन्धि व्यवस्था

४. शैक्षणिक स्रोत व्यक्ति सम्बन्धि व्यवस्था : (१) विद्यालयको शिक्षण सिकाईको अवस्थाको निरीक्षण तथा सुपरिवेक्षणको लागी नगरपालिकाले पुरा समय कार्य गर्ने गरी शैक्षणिक स्रोत व्यक्ति सम्बन्धि व्यवस्था गर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम शैक्षणिक स्रोत व्यक्ति सम्बन्धि व्यवस्था गर्दा नगरपालिका तहमा कम्तिमा एक जना शैक्षणिक स्रोत व्यक्ति रहने छ ।

(३) नगरपालिका तहमा तीस भन्दा बढी विद्यालय संचालन भएको अवस्थामा विद्यालय क्षेत्र निर्धारण गरी एक भन्दा बढी शैक्षणिक स्रोत व्यक्ति राख्न सकिने छ ।

तर त्यसरी दूई जना भन्दा बढि शैक्षणिक स्रोत व्यक्ति भएमा प्रत्येक शैक्षणिक स्रोत व्यक्तिको कार्यक्षेत्रमा कम्तिमा तीस वटा विद्यालय रहेको हुनेछ ।

(४) शैक्षणिक स्रोत व्यक्ति सम्बन्धि व्यवस्था गर्दा नगरपालिकाको उपलब्ध आर्थिक स्रोत र सक्षमताको आधारमा नियुक्त गर्ने ।

(५) शैक्षणिक स्रोत व्यक्ति नियुक्त गर्नुपर्ने भएमा सो गर्नु अघि कम्तिमा ७ दिनको समय दिई सार्वजनिक सूचना प्रकाशन गरी दरखास्त आव्हान गरी प्राप्त हुन आएका दरखास्तहरु मध्येहरुबाट योग्यतम व्यक्तिलाई छनौट गर्ने ।

(६) शैक्षणिक स्रोत व्यक्ति छनौटका लागी नगरपालिकाको शिक्षा समिति प्रतिनिधि, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत, शिक्षा शाखा प्रमुख, र सहयोगी संस्था प्रतिनिधि समिल्लित पाँच सदस्य रहेको छनौट समिति रहने छ ।

(७) उपदफा (६) बमोजिम समितिको संयोजक सदस्यहरु मध्ये नेपाल निजामती सेवा तर्फको वरिष्ठ कर्मचारी रहने छ ।

(८) शैक्षणिक स्रोत व्यक्ति छनौटका आधार अनुसूचीमा व्यवस्था भए बमोजिम हुने छ ।

९. आवश्यक व्यवस्था गर्न सक्ने : नगरपालिकाले यस कार्यविधि बमोजिम रहने शैक्षणिक स्रोत व्यक्ति, विद्यालय निरिक्षण तथा सुपरिवेक्षण, नगरपालिकामा पेश हुने प्रतिवेदन तथा शैक्षणिक स्रोत व्यक्तिको कार्य संचालनको विषयमा आवश्यक व्यवस्था गर्न सक्ने छ ।

१०. क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम गर्न सक्ने : केन्द्र, तालिम प्रदायक संस्था तथा नगरपालिकाले शैक्षणिक स्रोत व्यक्ति तथा विद्यालयको शिक्षकको क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धि कार्यहरु गर्न सक्नेछन् ।

११. आर्थिक स्रोत सम्बन्धि व्यवस्था : (१) शैक्षणिक स्रोत व्यक्तिले प्राप्त गर्ने तलब, भत्ता तथा अन्य सुविधा नगरपालिकाले व्यवस्था गरे बमोजिम हुने । सभेदार संस्थाको साभेदारीमा व्यवस्थापन गरेको खण्डमा दुइ संस्था विचको साभेदारी अनुसार हुनेछ ।

(२) शैक्षणिक स्रोत व्यक्तिको कार्य गर्ने स्थान, कार्यसंचालन सम्बन्धि व्यवस्था र तत् सम्बन्धि हुने खर्च नगरपालिकाबाट व्यवस्था भए बमोजिम हुनेछ । सभेदार संस्थाको साभेदारीमा व्यवस्थापन गरेको खण्डमा दुइ संस्था विचको साभेदारी अनुसार हुनेछ ।

१२. अन्यत्र कामकाजमा लगाउन नहुने : (१) शैक्षणिक स्रोत व्यक्तिलाई विद्यालय निरिक्षण तथा सुपरिवेक्षण गरी विद्यालयको शिक्षण सिकाईको सुधार गर्ने सम्बन्धि कार्यमा मात्र खटाइने छ ।

(२) शैक्षणिक स्रोत व्यक्तिले विद्यालय विकासको लागी विद्यालयकै कामकाजमा मात्र खटिनु पर्ने छ ।

१३. करार सम्बन्धि व्यवस्था : (१) शैक्षणिक स्रोत व्यक्तिको करार अवधि बढिमा एक वर्षको हुने छ ।

(२) शैक्षणिक स्रोत व्यक्तिको पारिश्रमिक नेपाल सरकारको राजपत्राङ्कित तृतीय श्रेणीको अधिकृत स्तर हुने गरी व्यवस्था गर्ने । सभेदार संस्थाको साभेदारीमा व्यवस्थापन गरेको खण्डमा दुइ संस्था विचको साभेदारी अनुसार हुनेछ ।

(३) शैक्षणिक स्रोत व्यक्तिले प्राप्त गर्ने अन्य सुविधाका विषयमा नगरपालिकाबाट निर्धारण भई करारमा व्यवस्था भए बमोजिम हुनेछ ।

अनुसूची १

(दफा ४ को उपदफा (८) सँग सम्बन्धित)

शैक्षणिक स्रोत व्यक्ति छनौटको आधार

१. शैक्षणिक स्रोत व्यक्तिको छनौट १०० पूर्णाङ्कको आधारमा हुनेछ ।

२. पूर्णाङ्क १०० लाई देहाय बमोजिम हुनेगरी अङ्क विभाजन गरिएको छ :

(क) लिखित	५०
(ख) प्रस्तुतीकरण	१०
(ग) अन्तरवार्ता वापत	४०
जम्मा	१००

अनुसूची २

(दफा ७ को उपदफा (१) को (ढ) सँग सम्बन्धित)

शैक्षणिक स्रोत व्यक्तिले पेश गर्ने प्रतिवेदनको ढाँचा

नाम	
पद/जिम्मेवारी	

स्थानिय तह	
प्रतिबेदन महिना/वर्ष	

१. कक्षा कोठा अवलोकन विवरण

अवलोकन मिति	अवलोकन गरिएको विद्यालयको नाम	अवलोकन गरिएको कक्षा	शिक्षकको नाम	अवलोकन गरिएको कक्षामा भएका असल अभ्यासहरु	आगामी दिनको लागि सुझाव तथा सिफरिसहरु

२. शिक्षक सहायताका लागि गरिएका मुख्य क्रियाकलापहरु (शिक्षकका पेशागत सक्षमताका आधारमा)

विद्यालयको नाम	शिक्षकको नाम	शिक्षकका पेशागत सक्षमताहरु	सहयोग गरिएको विवरण/क्रियाकलाप	तत्काल देखिएको परिवर्तन
		विषय बस्तुको ज्ञान		
		शिक्षण सिकाइका तौर तरिका सम्बन्धी ज्ञान		
		बाल बालिका/ सिकारु सम्बन्धी ज्ञान		
		सिकारु र वातावरण तथा कक्षा व्यवस्थापन ।		

३. धप गरिएका क्रियाकलापहरु :

४. मुख्य सिकाईहरु

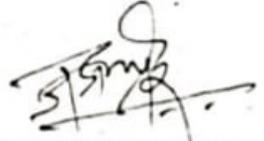
५. मुख्य समस्या तथा चुनौतिहरु

हस्ताक्षर

शैक्षणिक स्रोतव्यक्ति

प्रमाणिकरण मिति: २०८२।१०।११

आजाले,

नाम: जगन्नाथ प्रसाद जयसवाल

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

- (ज) महामारी र असामान्य परिस्थितिहरूमा बालबालिकाको सिकाइ जारी राख्न शिक्षक र अभिभावकहरूलाई टोल शिक्षा, गृह विद्यालय र घरमै विद्यालय सहजीकरण गर्न सहयोग गर्नु पर्नेछ ।
- (झं) एकीकृत पाठ्यक्रममा आधारित निरन्तर मूल्याङ्कन प्रणाली (CAS) सञ्चालन गर्न प्रारम्भिक कक्षाका शिक्षकहरूलाई सहयोग गर्नु पर्नेछ ।
- (ञ) शिक्षण सिकाइ प्रक्रियाको लागि डिजिटल प्लेटफर्महरू प्रयोग गर्न शिक्षकहरूलाई सहयोग गर्नु पर्नेछ ।
- (ट) कार्यक्रम उपलब्धिहरू, राम्रा अभ्यासहरू र चुनौतीहरू हाइलाइट गर्ने केस स्टोरीहरू र समाचार कथाहरू लेख्नका साथै प्रकाशित गर्नु पर्नेछ ।
- (ठ) नगरपालिका स्तरीय र बाहिर विभिन्न क्षमता विकास गतिविधिहरूमा भाग लिनु पर्नेछ ।
- (ड) आवश्यकता अनुसार नगरपालिका र साभेदार परियोजना प्रतिनिधिसँग समन्वय गरी अन्य कार्यहरू गर्नु पर्नेछ ।
- (ढ) तोकिएको विद्यालयमा शिक्षक सहयोग सम्बन्धि प्राविधिक सहयोग गर्ने र क्षमता अभिवृद्धि गर्न सहजकर्ताको भूमिका निर्वाह गर्नुपर्ने छ ।
- (ण) नगर शिक्षा योजना तथा विद्यालय सुधार योजना निर्माणमा सकृय भूमिका निर्वाह गर्ने ।
- (त) विद्यालयको सुपरिवेक्षण, प्राविधिक सहयोग, शिक्षक पेशागत सहयोग सम्बन्धि वार्षिक कार्यक्रम बनाई नगर शिक्षा समिति र शिक्षा शाखामा प्रतिवेदन दिने र सूचना प्रवाह गर्ने ।
- (थ) विद्यार्थीहरूको सिकाइ उपलब्धि वृद्धि हुने कृयाकलापको बारेमा विद्यालयस्तरीय नियमित बैठकमा छलफल गरी योजना बनाउने ।
- (द) विद्यालयलाई सिकाइ उपलब्धि वृद्धि गर्ने योजना निर्माण गर्न लगाई सो योजनाको सारांश बनाई नगर शिक्षा समितिमा पेश गर्ने ।
- (ध) कक्षा कोठा अवलोकन गर्दा यस अघिको निर्देशन र पृष्ठपोषण कार्यन्वयनको जानकारी लिई सम्बन्धित शिक्षक तथा प्रधानाध्यापकसँग यस सम्बन्धमा छलफल गर्ने ।
- (न) विद्यालय तथा शिक्षकलाई दिइएको निर्देशन पृष्ठपोषणको अभिलेखिकरण गरी नियमित रूपमा शिक्षा शाखामा जनाकारी गराउने ।
- (प) शिक्षकको पेशागत विकासको कार्यन्वयनको सम्बन्धमा केन्द्र तथा तालिम प्रदायक संस्थाको निर्देशनानुसार काम गर्ने ।
- (२) शैक्षणिक स्रोत व्यक्तिको अन्य काम र कर्तव्य करार पत्रमा तथा नगरपालिकाबाट निर्धारण भए बमोजिम हुनेछ । त्यसरी काम र कर्तव्य निर्धारण गर्दा निश्चित कार्य गर्ने गरी अधिकार प्रदान गर्न सकिने छ ।

परिच्छेद ४

विविध

८. समुह सुपरिवेक्षण सम्बन्धि व्यवस्था : (१) यस कार्यविधि बमोजिम शैक्षणिक व्यक्ति नियुक्त नभएको अवस्थामा नगरपालिकाले तीन जना विज्ञको समुह तयार गरी एक वा एक भन्दा बढी विद्यालयको निरिक्षण तथा सुपरिवेक्षण गराउन सक्ने छ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम समुहमा रहने विज्ञको योग्यता यस कार्यविधिको दफा ५ बमोजिम हुनु पर्नेछ ।
- (३) शैक्षणिक स्रोत व्यक्ति समुहबाट हुने निरिक्षण तथा सुपरिवेक्षण सम्बन्धि अन्य व्यवस्था नगरपालिकाबाट निर्धारण भए बमोजिम हुने ।